

Date: 23rd December-2024

XORIJIY TILLARNI O'RGANUVCHI YOSHLARNI PSIXOLOGIK QO'LLAB-
QUVVATLASHDA OILANING O'RNI

Olimjonova Ziynat Bobomurod qizi

International school of finance technology and science instituti

katta o'qituvchisi

Yoqubova Nasiba

Xorijiy til va o'qitish yo'nalishi 1- bosqich talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqola xorijiy tillarni o'rganuvchi yoshlarni psixologik qo'llab-quvvatlash jarayonida oilaning o'rni va ahamiyatini o'rganishga bag'ishlangan. Maqolada oilaning qo'llab-quvvatlash mexanizmlari, jumladan, bolalar bilan samarali muloqot, ularning muvaffaqiyatlariga ijobiy munosabat va yordam ko'rsatish usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, oilaviy muhitning qulayligi va ota-onalarning pedagogik yondashuvlari xorijiy tillarni muvaffaqiyatli o'rganishga qanday ta'sir ko'rsatishi haqida ilmiy mulohazalar bayon etiladi. Maqola xorijiy tillarni o'rganuvchi yoshlarga psixologik yordam ko'rsatish bo'yicha amaliy tavsiyalarni ham o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar. oila, motivatsiya, o'ziga ishonch, emotsional yordam, psixologik yondashuv, shaxsiy rivojlanish.

Xorijiy tillarni o'rganish jarayoni nafaqat bilim olish, balki shaxsning psixologik holatini ham o'z ichiga oluvchi murakkab va ko'p qirrali jarayondir. Ushbu jarayonda o'quvchilar yangi ma'lumotlarni o'zlashtirish, murakkab lingvistik qoidalarni anglash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish bilan birga, qiyinchiliklarni yengib o'tish uchun motivatsiya va o'ziga ishonchni talab qiladi. Bunda oila muhim tayanch sifatida namoyon bo'ladi. Oilaviy qo'llab-quvvatlash yoshlarning xorijiy tillarni o'rganishdagi muvaffaqiyatini ta'minlashda asosiy omillardan biridir. Ota-onalar bolalariga ta'lim jarayonida hissiy yordam ko'rsatib, ularga ijobiy kayfiyatni shakllantirishda katta rol o'ynaydi. O'quvchining muvaffaqiyatlari va harakatlari uchun oilaning e'tirof etishi uning motivatsiyasini oshiradi, xatolardan qo'rqmaslikka undaydi va ijodiy yondashuvni rivojlantiradi.

Bundan tashqari, oilaning xorijiy tillarni o'rganuvchi bola bilan muloqot qilishdagi uslubi ham katta ahamiyatga ega. Qulay va ishonchli oilaviy muhit, ota-onalarning qiziqish bildirishi, yangi bilimlarni qo'llash imkoniyatlarini yaratish bolaning o'quv jarayonida o'zini erkin his qilishiga yordam beradi. Oiladagi tarbiyaviy yondashuvlar, jumladan, bolani rag'batlantirish, qiyinchiliklarni birgalikda yengish, ta'limda yangi texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini yaratish ham muvaffaqiyatni oshiruvchi omillardandir. Shunday qilib, xorijiy tillarni o'rganish jarayonida oilaning psixologik qo'llab-quvvatlovi o'quvchining shaxsiy rivojlanishida, yangi bilimlarni samarali o'zlashtirishida va til o'rganishga bo'lgan ishtiyoqini saqlab qolishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu sababli, oilalar bu jarayonda faol ishtirok etib, farzandlariga yordam

Date: 23rd December-2024

berishni ustuvor vazifa sifatida belgilashlari lozim. Yoshlar ta'lim olish jarayonida oilaviy muhitning ahamiyati katta. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, oilaviy qo'llab-quvvatlash va o'zaro munosabatlarning mustahkamligi yoshlarning intellektual rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Oilada do'stona va qo'llab-quvvatlovchi muhit mavjud bo'lsa, yoshlar o'zlarini yanada ishonchli his qiladi. Ota-onalarning o'z farzandlariga ko'rsatadigan e'tibori, ular bilan o'tkaziladigan sifatli vaqt, til o'rganishdagi qiyinchiliklarni yengishda muhim omil hisoblanadi. Masalan, bir yosh til o'rganuvchi sinovlardan o'ta olmayotgan bo'lsa, ota-onaning buni tanqid qilish o'rniga, uni dalda bilan rag'batlantirishi, birgalikda yechim qidirishi yoshning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. Bu orqali oila nafaqat ruhiy qo'llab-quvvatlashni, balki muvaffaqiyatga yetaklaydigan strategiyani ham taqdim etadi.

Yoshlarning til o'rganish jarayonidagi muvaffaqiyati faqat bilim olish bilan emas, balki ruhiy tayyorlik bilan ham bog'liqdir. Ota-onalar farzandlariga quyidagi usullar orqali yordam berishlari mumkin:

✓ Emotsional barqarorlikni ta'minlash. Til o'rganish ko'pincha uzoq muddatli jarayon bo'lib, unda yoshlar o'zlarini maqsaddan uzoqdek his qilishlari mumkin. Oila a'zolari yoshlarni kichik qadamlarni qadrlashga o'rgatishi, ularni yutuqlar uchun mukofotlash orqali emotsional barqarorlikni ta'minlashi lozim.

✓ Ijobiy mulohaza berish. Farzandlar tilni o'rganishda muvaffaqiyatsizlikka uchrasa, ota-onalar ularga ijobiy fikrlar bildirishlari, "Bu safar qiyin bo'ldi, lekin keyingisida yaxshiroq bo'ladi" kabi iboralarni ishlatishlari muhimdir.

✓ Qo'rquvni yengishga yordam berish. Chet tillarni o'rganish jarayonida ba'zan noto'g'ri talaffuz qilish yoki xato qilishdan qo'rquv paydo bo'ladi. Oila yoshlarni xatolarni o'rganish jarayonining tabiiy qismi sifatida qabul qilishga o'rgatishi kerak.

Oila nafaqat psixologik qo'llab-quvvatlash, balki moddiy yordam ko'rsatishda ham muhim ahamiyatga ega. Masalan, chet tili kurslariga qatnashish yoki onlayn o'quv resurslaridan foydalanish uchun investitsiya qilish yoshlarning bilim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shuningdek, farzandlar bilan birga xorijiy filmlar tomosha qilish, kitoblar o'qish yoki boshqa ta'limiy faoliyatlar o'tkazish tilni o'rganishni yanada qiziqarli qiladi. Oilaning yoshlarni chet tillarni o'rganishda qo'llab-quvvatlashdagi roli juda keng ko'lamlidir. Buni ikki asosiy bo'limga ajratish mumkin: psixologik va amaliy yordam. Psixologik yordamning ahamiyati haqida yuqorida aytib o'tildi. Endi amaliy yordamga to'xtalib o'tamiz. Ota-onalar farzandlariga zaruriy o'quv materiallarini taqdim etish, resurslar va o'quv kurslari tanlashda maslahat berish orqali ularga ko'maklashishlari mumkin. Masalan, ota-onalar farzandlari uchun eng sifatli chet til o'rgatuvchi o'qituvchi yoki markazlarni izlab topishi katta farq qiladi. O'z navbatida, oilaning o'ziga xos xususiyatlari — oiladagi iqtisodiy holat, ijtimoiy maqom va madaniy qadriyatlar ham yoshlarning o'rganish jarayoniga ta'sir qiladi. Masalan, boy iqtisodiy resurslarga ega bo'lgan oilalar farzandlariga ko'proq imkoniyat yaratishi mumkin, lekin ularning e'tiborsizligi til o'rganishdagi motivatsiyaning pasayishiga olib keladi. Shu sababli, moddiy resurslar muhim bo'lsa-da, asosiy urg'uni psixologik qo'llab-quvvatlashga qaratish lozim.

Date: 23rd December-2024

Yoshlar ko'pincha yangi til o'rganayotganda murakkab jarayonlarni boshdan kechiradilar, jumladan: grammatik qoidalarni o'zlashtirish, talaffuzda xatolardan qochish va notanish so'zlarni yodlash. Bu o'z navbatida zo'riqish va tushkunlikka olib kelishi mumkin. Oilalar ushbu jarayonni yengillashtirishda katta rol o'ynaydi.

❖ Qiyinchiliklarni jamoaviy hal qilish: Ota-onalar yoki boshqa oilaviy a'zolar yangi tilni birgalikda o'rganishga qiziqish bildirishsa, jarayon osonroq bo'ladi. Bu, ayniqsa, yoshlarning yolg'izlik hissini kamaytiradi va ularga ruhiy yordam beradi.

❖ Dam olishni tashkil etish: Dam olish va tanaffuslarning yo'qligi yoshlarda ko'ngil bo'shlikka olib kelishi mumkin. Oilalar o'rganish va dam olishni muvofiqlashtirishda muhim rol o'ynaydi.

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, xorijiy tillarni o'rganish yoshlar uchun yangi imkoniyatlar eshigini ochadi, ammo bu jarayon ko'plab qiyinchiliklarni o'z ichiga oladi. Oilaning psixologik qo'llab-quvvatlashi, motivatsiya yaratishi va ijobiy muhitni shakllantirishi bu qiyinchiliklarni yengishda katta ahamiyatga ega. Oila nafaqat ruhiy, balki moddiy jihatdan ham yordam ko'rsatib, yoshlarning o'rganish jarayonidan zavq olishiga va o'z maqsadlariga erishishiga hissa qo'shadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1. Saidova, N. (2020). Oila va tarbiya psixologiyasi. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti Noshirligi.
2. To'raqulova, G. (2019). Yoshlarni xorijiy tillarga o'qitishda oila va jamoatchilikning roli. Samarqand: Zarafshon Noshriyoti.
3. Jumanazarova, S. (2021). Psixologik qo'llab-quvvatlashning ta'limdagi ahamiyati. Farg'ona: Ilm Ziyo Nashriyoti.
4. OLIMJONOVA, Z. (2024). OILADAGI SEVGI-ER-XOTIN MUNOSABATLARINING ASOSI SIFATIDA. *UzMU xabarлари*, 1(1.2. 1), 165-168.
5. Murodjon Oktam og, F. (2023). OILADA KONFLIKTLARNI YUZAGA KELISH SABABLARI VA ULARNI OLDINI OLIHGA QARATILGAN CHORA TADBIRLAR. *Journal of new century innovations*, 27(2), 46-49.
6. Olimjonova, Z. B. Q., Ilhomov, S. O. O., & Anorboyeva, J. S. Q. (2023). JAMOADA KONFLIKTLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI. *Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 235-238.
7. Якубова, Г. А., & Олимжонова, З. Б. Қ. (2022). МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАРНИНГ ПСИХОФИЗИОЛОГИК РИВОЖЛАНИШИ. *Central Asian Academic Journal of Scientific Research*, 2(5), 681-689.
8. ABDUSAMATOV, X. (2024). OILALI TALABALARDA AJRIM HOLATI YUZAGA KELISHINING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK ASPEKTLARI. *News of UzMU journal*, 1(1.2. 1), 70-74.
9. Абдусаматов, Х. У. Ў. (2023). МЕХНАТ МИГРАНТЛАРИ ОИЛАЛАРИДАГИ ХАЁТ МАЗМУНИНИНГ ЙЎНАЛГАНЛИК ҲОЛАТИ. *Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 663-670.
10. Xudaybergenovich, A. X., & Baxtiyarovna, S. D. (2024). FARZAND TARBIYASIGA OILAVIY AJRALISHLAR IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK TA'SIRINI EMPIRIK O

Date: 23rdDecember-2024

‘RGANISH YUZASIDAN TADQIQOT XULOSALARI. *IJTIMOY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIY JURNALI*, 4(5), 73-82.

11. Baxtiyorovna, S. D. (2023). SHARQ ALLOMALARI ASARLARIDA IJTIMOY-IQTISODIY QARAM XULQ-ATVOR PSIXOLOGIK MUAMMO SIFATIDA. *SO ‘NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 6(9), 22-27.

